

יוסף חסדי ורחל

1011

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי דרחה" (בהשתתפות כולל "חוני המעליל")
 העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י"ז סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ז מרחשון התשע"ז

מאת

שבת י"ז סיון ה-תשפ"ו
 פרשה: **בהעלתך**
 הפטרה: **רני ושמחי**

הדלקת נרות - 19:22
צאת השבת - 20:15
ר"ת: 21:10

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:25

שח לך	בהעלתך
4:00	4:02
4:07	4:09
5:35	5:38
12:42	12:41
13:18	13:17
19:48	19:44

הנהגות מרן **שבתות וראשונות**

"תפילין"

נהג והנהיג שקטן המגיע לגיל חינוך ולומד תלמוד וירא שמים, יודע לשמור עצמו בנקיות גופו, חובה על אביו לחנכו למצות תפילין. ושכן היה המנהג במרוקו כפי שעשה מעשה ר' יוסף מאשש שהניח לאחיו תפילין בגיל שבע לאחר פטירת אביו וכן הוא בספרו אוצר המכתבים.

העלון לרפואת מנשה בר דוד ובריה מרת אהודי זינה בת רחל ולע"נ תמי' שלום בר עמחה ז"ל המותה מיום בת רחל ע"ה הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"אהבת התורה ואהבת הארץ – זיקה או סתירה?"

בפרשת השבוע, פרשת בהעלותך, אנו קוראים על סדר ההערכות של עם ישראל במדבר, לקראת הכניסה לארץ. אנהנו קוראים על סדרי החנינה, על סידורי התנועה. עם ישראל יוצא לדרך, תרתי משמע, העם יוצא למסע, אשר אמור לגבש את העם להיות מוכן להקים לעצמו מדינה עצמאית ושלטון יהודי ריבוני בארץ ישראל.

והנה עכשיו, מתחילים להופיע רקיעים במירקם האידיאלי הטוב. המחנה הגדול מאורגן היטב. כל שבט שוכן על דגלו וממוקם הכן, המשכן ממוקם במרכז המחנה. בידיו של העם מופקדת מערכת של מצוות, אשר כל מטרתה ותכליתה היא לשמור את המסגרת. גם בעיות הפרנסה מצאו את פתרונן על הצד הטוב. שכן, המן יורד מן השמים.

אמנם בכתובים לא נאמרו דברים מפורשים. רק מילה אחת: "כמתאוננים". ישנה אורח של לחשושים, של אי שביעות רצון, מן חוסר סיפוק שכוה, מה שהושג כבר אינו מספק, כי רוצים עוד. וזאת למרות שה"עוד" הוא איננו מוגדר גם למתלוננים בעצמם. מן תחושת קיפוח, מרירות, ואז צפים ועולים על פני השטח, מה שנקרא בלשוננו: קיטורים. מהו מקור המרירות? אומר על כך המדרש: אין מתאוננים אלא מתרעמים. מבקשים עליה, היאך לפרוש מאחורי המקום. פשוט קצר ולענין, איך התחיל כל הענין? לפני הגילויים של החתרנות סביב הדרושה לבשר, מופיעה פרשת "ויהי בנוסע הארון" אשר מוקמה, לדעת חז"ל, על מנת להבריל בין פורענות לפורענות. ובכן, הפורענות השניה נכתבה במפורש: "ויהי העם כמתאוננים". ואולם, מהי הפורענות הראשונה?

"ויסעו מחר ה'". ומבאר שם הרמב"ן שנסעו מחר ה' בשמחה, כתינוק הבורח מבית הספר. האינדיקציה לענין שמגלה תלמיד בשיעור, היא תגובתו לצלול הפעמון, הקורא לו להפסקה. והרמב"ן קורא את הלך הרוחות של העם: אמרו, שמא ירבה, עלינו ויתן לנו מצוות. ומוסיף הרמב"ן השערה, שלצערנו, מתאמתת היא על בשרנו: ושמא אלמלא הטאם זה, היה מכניסם לארץ מיד, כלומר, מי שאהבת התורה שלו לוקה בחסר, אזי גם אהבת הארץ אצלו פגומה. ואם אהבת הארץ איננה מפכה בעורקו, אזי גם קיום המצוות שלו מעון בדין בית.

עם שחש בקיום התורה והמצוות נטל, איננו בשל די הצורך בכדי להיכנס לארץ, ויש כאן, כאמור, גם יחסי גומלין. מי שחש שייכות לדבר, אזי יקל עליו לשאת בעול. שכן, קושי וכובד הינם מושגים סובייקטיביים. ענין של תחושה אישית. מי שאוהב את התורה, מוקיר את מצוותיה – הש את שייכותו אליהן.

העלון לע"נ
 מו"ר אבי ר' יוסף סויסה בר אסתר שנלב"ע י"ז סיון
 זצ"ל.ב.ה.

שעת בוקר של יום שישי. הגאון רבי עמרם אבורביע זצוק"ל, לימים רבה של פתח תקווה ובעל ה'נתיבי עם', עושה את דרכו בין הסמטאות הצרות של הרובע היהודי בירושלים העתיקה, על המרצפות הקרירות והחלקלקות, מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין, כששפתותיו רוחשות פרקי תהלים.

לפני רגעים אחדים סיים להתפלל תפילת שחרית על יד שריד בית מקדשנו, עם הנץ החמה, ועתה הוא ממחר לביתו, לקפל שם את הטלית והתפילין, ולרוץ לעסוק בהכנות לקראת שבת המלכה. יום שישי, יום קצר הוא, והמלאכה בו מרובה, אולם אז, בעיקול אחת הסמטאות, קפא על עומדו.

מולו צעד שוטר תורכי, גוו זקוף, חרבו מתנוודדת על ירכו, והוא מוביל לפניו אברך צעיר, שהיה מוכר לו, לרבי עמרם, היטב. היה זה חכם ששון, אחד מיקירי קרתא דירושלים, מבני העלייה שבה, השוקדים על תלמודם יומם ולילה.

פניו של חכם ששון היו חיוורות, עיניו מושפלות, וידיו כבולות בחבל גס, כאילו היה אחרון הפושעים.

קפאונו של רבי עמרם לא נמשך יותר מרגע אחד. במשנהו כבר התנער וחסם בגופו את דרכו של השוטר.

"מה זאת? חקר, "להיכן אתה לוקח את חכם ששון?"

"לקישלה", השיב השוטר המשופם קצרות. "לקישלה"? נדהם רבי עמרם, וכי מה לו לאברך עדין הנפש ולבית המעצר, המכונה 'קישלה' המיועד לפושעים מסוכנים המאיימים על שלום נתיני הממלכה העותמאנית.

באותה שנה, שנת, תר"ץ שבה אירע סיפורנו, היה רבי עמרם אברך צעיר לימים, בן שלושים ושמונה בסך הכול. רק מעט שערות שיבה זרקו בזקנו השחור. ובכל זאת. דמותו היתה מוכרת בירושלים של הימים ההם, כאחד מחכמיה של העדה המערבית. בשנת תרס"ו עלה מטיטואן שבמרוקו, שבה נולד, יחד עם סבו, רבי יוסף אבורביע, ולאחר שסיים את חוק לימודיו בישיבת 'טובי ישבעו' לעדת המערבים בירושלים, עבר ללמוד בישיבת 'פורת יוסף' והיה לאחד מבחירי תלמידיה.

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "Shofar for Zion" פתוח בימים: א – ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"
 מנויים: לקבלת העלון חינם במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

www.netzav.com

ספרות חז"ל

דיני שהייה בצליה ובאפיה ובקלי הבישול
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

דין שהייה באפיית פת לצורך פת אחר השבת

כט. אם יש לו פת לצורך שלש סעודות שבת, ואינו צריך לפת נוספת, ורוצה לאפות פת בערב שבת סמוך לכניסת השבת על מנת לרדותה מהתנור אחר השבת, מותר לעשות כן אפילו אם סמוך לכניסת השבת עדיין לא קרמו פניה של הפת, שמכיון שאסור לו לרדותה בשבת, שהרי יש לו פת מספיק לשלש סעודות בשבת, אין לחוש לשמא יחתה בנחלים למהר אפיית הפת.

ואם היה הדבר בתנורים המצויים בזמנינו, שאין איסור לרדות מהם פת בשבת אפילו כשיש לו מספיק פת לשלש סעודות בשבת, (וכמו שיבואר להלן סעיף לב והלאה), יש אומרים שאסור להניח בהם פת כל שלא יקרמו פניה קודם השבת, שמכיון שמותר לו לרדות את אותה פת בשבת, יש לחוש שימלך וירצה לאוכלה בשבת, ויחתה בנחלים למהר אפייתה, ויש אומרים שאין לחוש לשמא ימלך וירצה לאוכלה בשבת, וכל שאין דעתו לאוכלה אלא אחר השבת יש להקל להשהות פת זו מערב שבת.

הניח בצק בתנור בשבת

ל. אם הניח בצק בתוך התנור בשבת, התירו לו לרדותו קודם שיקרמו פניה של הפת, כדי שלא יעבור על איסור מלאכת אפיה בשבת. ואף על פי שרדיית הפת מהתנור אסורה מדרבנן, מכל מקום התירו לו חכמים לעבור על איסור דרבנן כדי שלא יעבור על איסור מן התורה. והיינו בין כשהניח הבצק בתנור בשבת במזיד ובין כשהניחו בשוגג.

וכשבא לרדות בשבת בצק שהניח בתנור בשבת, יש אומרים שלכתחלה צריך לרדות בשינוי, ואם אי אפשר לרדות בשינוי רשאי לרדות במרדה כדרכו. ויש אומרים שהתירו לו לכתחלה לרדות כדרכו, מפני שאם ישתהה כדי לרדות בשינוי יש לחוש שבינתים תיאפה הפת ויעבור על איסור מן התורה. ומכל מקום לכל הדעות אם רואה שיש חשש שאם ירדה בשינוי יצטרך לשהות ותיאפה בינתים הפת, ירדה במרדה כדרכו.

ודוקא לאותו שהניח הבצק בשבת בתנור התירו לרדותו קודם שיאפה, אבל לאחרים אסור לעשות כן, מפני שאין אומרים לאדם שיעבור על הטא קל כדי להציל את חבירו מחטא חמור יותר, כיון שחבירו פשע בכך שהניח הבצק בתנור בשבת, ואפילו עשה כן בשוגג נחשב לפושע כיון שהיה צריך להזהר.

ולפיכך, קבע הכתוב תקיעה אחת, שעל פיה כל ראשי אלפי ישראל, כאחת, נועדים באהלו של משה רבינו, בלא להרהר ולחשב כלום. כולם מוזמנים וקוראים כאחד. והיו משמעות הכתוב: "ואם באחת יתקעו - ונועדו אליך הנשיאים ראשי אלפי ישראל".

ונשאו אתך במשא העם
ובאמת, מה תועלת ראה משה בשבעים הזקנים שעמדו לצידו, אחרי שהוא עצמו הגיז להם את השליו והוא לבדו אמר להם "התקדשו למחר" ושבעים הזקנים לא פעלו מאומה?

על כך משיב רבי שלמה צדוק בספרו "שולחן שלמה" ומבאר שמכיון ששבעים זקנים אלו היו משוטרי העם ונוגשיו שידעו בדיוק את מצבם של ישראל במצרים והיו איתם ועדים הם למה שאכלו ושתו במצרים. ועל כן התועלת במינוי שבעים הזקנים לצידו של משה רבינו ע"ה, שבלפיהם לא יוכלו עוד לבוא ולהעיץ ולהטיח ולומר "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם". זאת ועוד. כיון שהבשר ניתן להם רק לאחר שנחה הרוח עליהם יחד עם משה רבינו, על כן גם אודות המגיפה שתחול עליהם לבסוף בשל כך, לא יוכלו עוד לבוא ולהתבונן בזה על משה, אלא גם על הזקנים שנשאו אתו מעתה במשא התרעומות.

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה

בהיותו מהלך פעם ברחוב, שמע הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, קול קורא: "משה, משה".

בהביטו סביב, ראה כי זהו קולו של מכר אשר ישב ליד הגה מכוניתו. ומבלי להניד עפעף ניגש רבי משה אל המכונית. האיש הבין שרבי משה חשב שהקריאה היתה מכוונת אליו, והסמיק מבושה ומרוב מבוכה. הוא אמר "תוך כדי נהיגה הבחנתי בבני 'משה' פה ברחוב, לא הייתי מעלה בדעתי לקרוא לראש הישיבה בצורה כה פשוטה. נוסף לכך, לו הייתי מבקש לדבר עם ראש הישיבה, הייתי יוצא ממכוניתי וניגש אליו. לא הייתי מהיץ לבקש מראש הישיבה כי יסור אלי".

רבי משה הבטיחו נאמנה כי אין לו סיבה לדאגה: "זה שנים רבות שאיני מייחס כל משמעות לדברים הללו..."

על פי ה' יזנו ועל פי ה' יסעו

פסוק זה נתפרש יפה בדרך רמז, בספרו של רבי מיכאל הכהן - "להניח ברכה", ובה הם דבריו:

"ידוע מה שאמרו חכמי המוסר, שיש בני אדם בהיותם במקומות ובביתם, אזי הם נזהרים ומשתדלים לשמור את מצוות ה' ותורתו, כי הם מוכרים ומכירים את אנשי מקומם וקשה עליהם לעבור את פי ה'. לא כן אם הם יוצאים חוץ לעירם למקום אחר שאין מכירים אותם, הם נוהגים אחרת ומרשים לעצמם להפר את המסורת ודרכי ה'".

ויש גם להיפך, שהם מקיימים את מצוות ה' רק חוץ למקומם, במקום שלא מכירים אותם, אבל ליד חבריהם ואנשי עירם הם נוהגים בחפזיות ככל בני המקום המודרניים, ואלו ואלו לא יפה הם עושים אלא יש לקיים את מצוות ה' מבית ומחוץ שהרי 'מלא כל הארץ כבודו' ובכל מקום הוא נמצא, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת".

"וזהו שהזהירה התורה שיש לשמור את מצוות ה' בין במקום חנייתך - מקומך שאתה גר שם, "על פי ה' יחנו". "ועל פי ה' יסעו" - גם כשהם יוצאים חוץ לעירם ומקומם, שבשניהם צריך להתנהג על פי ה'.

הכהן - "להניח ברכה על חטאיך".

ואם באחת יתקעו ונועדו אליך הנשיאים ראשי אלפי ישראל

סדר התקיעות, שהונהגו בעת שהותם של בני ישראל במדבר, מעורר תמיהה, לכאורה: שכן בשלמא בשביל להקהיל את כל הקהל, שלא מילתא זוטרתא היא, אזי יש צורך לתקוע בחצוצרות. ברם מה צורך יש, גם בתקיעה אחת יחידה, בכדי לקרוא לשנים עשר אלה בלבד? ישלחו שליח כל שהוא להזמין, וכבר יהיו הנשיאים ראשי אלפי ישראל נועדים במצותו של משה רבינו?

על כך, השיב בדרך צחות, רבי לוי בן גרשם זצ"ל, נכדו של הרמב"ן:

אם אכן היו קוראים את הנשיאים, ראשי אלפי ישראל, באופן אישי על ידי שליח כל שהוא, היו הנכבדים הללו, עלולים לישוב ולחשב חשבונו של עולם. את פלוני הזמינו תחילה, ואותי לא הזמינו אלא לאחריו ... וכיוצא בזה.

"שבעה נרות, שבעים נרות"

ספרות חז"ל

משה עשה שבעה נרות, ואילו שלמה המלך הדליק שבעים נרות. מדוע?

משה עקר שבעים אומות מלפני ישראל, אבל שלמה היה מושל על שבעים אומות,

שנאמר "ושלמה היה מושל בכל הממלכות".

אמר הקב"ה: בעולם הזה, אף על פי שהיה במשכן אורה לכבודי, הנרות היו דולקים לתוכו. אף

לעתיד לבוא, אף על פי שאני ממלא ירושלים מכבודי, שנאמר "קומי אורי כי בא אורך", אני

מדליק לתוכה נרות, שנאמר "והיה בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות".